

KURJER WILEŃSKI

Wojna w Finlandii

Sowieckie działania wojenne

PARYŻ. (Eita). Według informacji posiadanych w Paryżu, sowieckie działania wojenne odbywają się dwoma kierunkami: 1) lotnictwo sowieckie bombarduje Zatokę Fińską, a wojsko zajmuje terytorium oraz 2) Sowiety zajęły półwysep rybacki dominujący nad portem Petsamo. Dotychczas jeszcze nie wiadomo, czy sowieckie działania wojenne ograniczą się do zajęcia miejscowości, których rząd sowiecki żądał, czy też nie.

W związku z propozycją pośrednictwa Stanów Zjedn. w konflikcie fińsko-sowieckim Paryż zaznacza, że po raz pierwszy Stany Zjednoczone wystąpiły z propozycją pośredniczenia w Europie.

HELSINKI. (Eita). Według doniesień Havasa akcja wojenna Sowieców przeciwko Finlandii odbywa się trzema kierunkami. Najważniejsze natarcie, rozpoczęte z olbrzymimi siłami, odbyło się na fińską linię obronną przy przesmyku Karelskim. W tym rejonie nie tylko silnie pracuje ciężka artyleria z Kronsztadu, ostrzeliwująca zachodnią część przesmyku, ale również bierze czynny udział i lotnictwo sowieckie.

Drugie natarcie prowadzone jest z rejonu Annu ze strony sowieckiej, na północ od jeziora Ładogi. Wojska sowieckie tutaj chcą posunąć się w kierunku Impilahti i Sortavalos. Celem tego natarcia jest okrążyć linię fińskich umocnień przy przesmyku Karelskim od strony północnej. Sowiety chcąc przedrzeć się przez gęste lasy, obecnie już pokryte śniegiem, sprowadziły oddziały pancerne.

Sowiety również wprowadziły do akcji swoją flotę wojenną, która ostrzeliwuje różne miejscowości przybrzeżne. Na północy zajęty został półwysep rybacki. W tych miejscowościach są duże odległości i bardzo ciężkie warunki atmosferyczne.

Armia fińska zatrzymała pochód wojsk sowieckich

HELSINKI. (Eita). Komunikat Ministerstwa Obrony kraju donosi, że armia fińska w niektórych miejscowościach zatrzymała pochód nieprzyjaciela. W godzinach popołudniowych pochód nieprzyjaciela został wszędzie zatrzymany. W przesmyku Karelskim nieprzyjaciel przygotował atak, wspomagany przez ciężką artylerię. Oprócz zniszczonych poprzednio 2 czołgów, przy przesmyku Karelskim zniszczono jeszcze dwa.

Samoloty sowieckie, oprócz miast Helsinki, Viborg i Lahti, bombardowały miasta Kotka, Kemijärvi, Kittilö i Petsamo. Straty w tych miastach nie zostały jeszcze ustalone. Fińska artyleria przeciwlotnicza strąciła 4 bombowce sowieckie, podczas bombardowania miejscowości Sakkolan, jeden przy Helsinkach a czwarty w innym miejscu. Linie kolejowe były bombardowane 200 kilometrów na wschód od Helsinek, między Uttis i Kaipiso. Flota sowiecka między innymi ostrzelała wyspę Selskar naprzecim Kronsztadu. Wyspa ta była już dawno ewakuowana. Obecnie ją zamieszkuje tylko dozorca latarni morskiej.

Amerika zerwie stosunki z Sowietami?

WASZYNGTON. (Eita). Według wiadomości Havasa, niektórzy senatorowie Stanów Zjedn., na najbliższym posiedzeniu Senatu mają zamiar wnieść projekt zerwania stosunków dyplomatycznych ze Związkiem Sowieckim.

Jako podstawę senatorowie ci podają, że dotychczas nie jest ostatecznie załatwiona sprawa długów rządu Kiereńskiego, gdyż Sowiety odmówiły wyrównania strat prywatnym obywatelom Stanów Zjednoczonych za skonfiskowane kapitały, inwestowane w Rosji.

Nowa interwencja Prez. Roosevelta

LONDYN. (Obsł. wł.) Wg ostatnich wiadomości Prezydent USA Franklin Roosevelt zwrócił się ponownie do rządów fińskiego i sowieckiego, domagając się, by obie strony wyrzekły się bombardowania miast otwartych.

Prezydent Roosevelt domaga się natychmiastowej odpowiedzi.

Wartość paktu nieagresji między dużym państwem i małym

STOCKHOLM. (Eita). Według wiadomości Havasa, cała prasa szwedzka potępia politykę sowiecką, jaka prowadzona jest wobec Finlandii. Pisma porównują obecne metody sowieckie do metod Hitlera. „Socialdemokraten“ wyraża powątpiewanie w rosyjskie uczucia pokoju i sprawiedliwości. „Svenska Dagbladet“ oświadcza: Szwecja pozbyła się jeszcze jednej iluzji, bo dostała nową lekcję o znaczeniu paktu nieagresji pomiędzy dużym a małym państwem.

Zmiana rządu w Finlandii Min. Tanner formuje nowy rząd

LONDYN. (kor. wł.) Południowe pisma londyńskie donoszą, że rząd fiński, ustąpił. Misję tworzenie nowego rządu Prezydent republiki Fińskiej powierzył min. Tannorewi.

Jeszcze o godz. 2 w nocy poprzedni rząd fiński, jak donoszą do Londynu z Helsinek, obradował nad sytuacją, zaś o godz. trzeciej zapadła decyzja o poddaniu się do dymisji.

W londyńskich kołach politycznych przypuszczają, że zmiana rządu w Finlandii zapowiada przerwanie działań wojennych i wszczęcie rokowań z Moskwą.

Jednocześnie dzienniki londyńskie donoszą, że Sowiety odrzuciły mediację Prezydenta Roosevelta, jako spóźnioną. W odpowiedzi sowieckiej, udzielonej ambasadorowi amerykańskiemu w Moskwie rząd ZSRR zaznacza, że nie wierzy, by takie pośrednictwo mogło odnieść realny skutek.

W-g doniesień z Helsinek dymisja gabinetu Kajandera nastąpiła w związku z nowym ultimatum sowieckim, która miało być doręczone o północy rządowi fińskiemu.

W-g tej wiadomości Sowiety zażądały natychmiastowej dymisji rządu, grożąc w przeciwnym razie zrównaniem Helsinek z ziemią.

W-g tychże wiadomości, otrzymanych w Londynie, o godz. 9 rano, lotnictwo sowieckie dokonało ponownego nalotu na fińską stolicę. Tym razem jednak żadnych bomb nie zrzucono.

Komunikaty angielskie mówią o setkach zabitych i rannych.

Konkurencyjny rząd fiński w Terioki

LENINGRAD. (kor. wł.) 1.XII o godz. 4 p. p. sowiecka agencja telegraficzna „Tass“ ogłosiła następujący komunikat:

W fińskim mieście Terioki powstał dziś nowy rząd demokratycznej republiki fińskiej, złożony z przedstawicieli lewicowych partii. Po stronie nowego rządu stanęły oddziały zrewoltowanych żołnierzy fińskich. Premierem oraz ministrem spraw zagranicznych został Otto Kusinen, zastępcą i ministrem skarbu Maury Rosenberg, ministrem dla spraw Karelii Paave Lehtinen i Inni.

Nowy rząd ogłosił przez radio deklarację do narodu fińskiego, w którym wzywa naród do walki z rządem białej Finlandii. Deklaracja mówi również o tym, że w całym szeregu miejscowości wybuchły już powstania przeciwko białym władcom Finlandii. Wobec tego rząd demokratycznej republiki fińskiej postanowił zwrócić się do Związku Sowieckiego z prośbą o poparcie go w jego walce z rządem Tannera.

W drodze do zwycięstwa

Przemówienie premiera Daladier

Daladier wygłosił wczoraj w Izbie Deputowanych przemówienie, w którym poruszył m. in. następujące zagadnienia:

Nasi żołnierze wiedzą czego bronią; tego, co w nich jest szlachetnego, wolnego, określonego miłością i sprawiedliwością, tego, co jest ludzkie. Już niemal od 3 miesięcy nasze siły są w kontakcie z wrogiem. Na lądzie nasza armia już wykazała swą wartość. Na umocnionych pozycjach, z dniem każdym armia nasza zaznacza swą wyższość. W powietrzu nasze i brytyjskie lotnictwo z przewagą staje przeciwko samolotom wroga. Wreszcie na morzu okręty francuskie i angielskie paraliżują ataki niemieckie łodzi podwodnych. Oto dlaczego Niemcy raz jeszcze złamały swe przyrzeczenia i jęły się wojny minowej, zatapiającej zarówno okręty francuskie i angielskie, jak też krajów neutralnych.

Wojna ta jest wojną o nasze bezpieczeństwo; naszą wolność. Została ta wojna nam narzucona nie przez agresję niemiecką wobec Polski, a przez systematyczne dążenie narodowych-socjalistów do panowania w Europie.

Nasza armia może zagrozić drogę wszelkim próbom inwazji. Prowadzi się energiczną, upartą akcją w kierunku zbliżenia zwycięstwa, oszczędzając jednak krwi i męki ludzkiej.

Następnie Daladier podkreślił odpowiedzialność Niemiec za

wojnę, a dalej stwierdził, że we Francji panuje jednolity pogląd co do celów wojny; moralne siły Francji są nieknięte.

Po podkreśleniu braterstwa i wspólnoty celów francusko-brytyjskich, Daladier oświadczył, że w sześć miesięcy po zajęciu Pragi, Niemcy napadły na Polskę.

Armia polska zmiażdżona wskutek liczebnej i technicznej przewagi wroga, zaczynała się dzwigać, gdy 16-go września Rosja Sowiecka uniemożliwiła jakkolwiek opór polski. We wrześniu terytorium Polski zostało podzielone między Niemcami a Sowiecami, przy czym etniczną większość Polaków przyłączono do Niemiec. Stworzony został nowy rząd polski i nowa polska armia szykuje się do walki aż do wspólnego zwycięstwa obok żołnierzy franc. i bryt. Daladier omówił dalej wspólny gospodarczy program franc.-ang., oparty na olbrzymich zasobach materialnych obu mocarstw.

Na zakończenie Daladier oświadczył m. in. co następuje: Walczymy uparcie i myślimy jedynie o tym, jak osiągnąć cel zwycięstwa z najmniejszymi stratami i mękami. Odpowiemy ciosem na cios. Jeżeli wróg burzyć będzie nasze miasta i wieś zadamy mu cios równie mocny i sprawimy tym razem, że nęda i miny wojenne będą nie tylko na naszym terytorium.

Angielskie dementi

LONDYN. Biuro Reutersa ogłosiło dziś oficjalne dementi, zaprzeczające wiadomości „Popolo d'Italia“, o rozmowie ministra Halifaxa z polpresem ZSRR. Majskim, podczas której minister Halifax miał oświadczyć, że W. Brytania nie ma zamiaru wtrącać się do konfliktu fińsko-sowieckiego.

Zerwanie komunikacji

STOCKHOLM. (Eita). Ogłoszono, że komunikacja powietrzna między Helsinkami a Sztokholmem została przerwana.

Funt spadł

KOPENHAGA. (Eita). Wiadomość o wojnie fińsko-sowieckiej podziałała na giełdę w Kopenhadze ujemnie. Funt angielski spadł z 20.32 na 20.19.

Koszty wojny w Anglii

LONDYN. 30 XI. Deficyt tego roczny w związku z wojną wyniesie miliard funtów. Deficyt ten będzie pokryty przy pomocy pożyczek wewnętrznych.

Naprężenie stosunków rumuńsko-węgierskich

BUDAPESZT. (Eita). Polityczne koła węgierskie donoszą, że w stosunkach rumuńsko-węgierskich znów nastąpiła nieprzychylna zmiana. Te sytuacje mogłyby zmienić tylko ministrowie spraw zagranicznych obu krajów.

Niemcy nie mobilizują Polaków?

BERLIN. (Eita). Dementując doniesienia zagranicy o mobilizacji zorganizowanej przez Niemców w okupowanej Polsce DNB zaznacza, że według ustaw niemieckich mężczyźni obcych narodowości w tym i polskiej, nie będą przymowani do wojska. Przed rokiem w Czechach uchylono obowiązek służby wojskowej obecnie i Polacy zwalniani są do tej powinności.

Epidemia w „rezerwacie“

W „rezerwacie“ żydowskim utworzonym przez Niemców w województwie lubelskim wybuchła groźna epidemia tyfusu plamistego. W rezerwacie panuje dotkliwy brak środków leczniczych i całkowity brak szpitali, tak że nawet dostateczna liczba lekarzy Żydów, przesiedlonych do „rezerwatu“ jest bezsilna w zwalczaniu epidemii.

Z załogi „Piłsudskiego“ zginął tylko kapitan

Z Londynu donoszą, że katastrofa motorowca „Piłsudski“ połączona z sobą tylko jedną ofiarą, a mianowicie s. p. kapitan Mamerta Stankiewicza, którego uroczysty pogrzeb odbył się w Londynie.

Ponadto jest dwudziestu kilku rannych m. in. odniósł ciężkie rany pierwszy oficer motorowca „Piłsudski“ porucznik Burhard.

Ponure echo bombardowania Warszawy

WARSZAWA. (Eita). DNB komunikuje, że w Warszawie na ulicy Bonifacjusza, gdy obok przejeżdżał samochód ciężarowy, runął mur, który zawalił chodnik i pół ulicy, 6 osób zabił i dwóch ranił.

Co piszą inni?

Zmierzach złudzeń pokojowych w Anglii. Prasa angielska wiele pisze ostatnimi czasami o wzroście nastrojów wojennych w Anglii. Pomimo fiaska belgijsko-holenderskich propozycji pokojowych, byli jeszcze w Anglii optymiści, którzy wierzyli w rychłe zawarcie pokoju. Obecnie jednak pod wpływem wiadomości o minach pływających wyrzucanych przez samoloty niemieckie dokola wybrzeży angielskich, powstała w Anglii fala oburzenia i twarda decyzja doprowadzenia wojny z Niemcami do zwycięskiego końca. Neutralni obserwatorzy są zdania, że Anglicy nie cofną się przed największymi ofiarami, byle by tylko wygrać wojnę. W związku z tym każde pośrednictwo skazane jest na niepowodzenie. Anglicy są narodem upartym i obdarzonym silną wolą.

Niemniej ważne wieści dochodzą z Budapesztu. Jak przypuszcza prasa włoska, półwysp Bałkański stanie się wkrótce areną nader ważnych wypadków. Prasa włoska poświęca wiele uwagi sprawom węgierskim.

Tymczasem prasa belgijska proponuje stworzenie Ligi państw neutralnych. Prasa proponuje rządowi Belgii wzięcie na siebie inicjatywy w sprawie utworzenia takiego bloku.

„Francja będzie walczyła chociażby wojna miała trwać lat... 30”. Wojna współczesna nie wyszła jeszcze ze stadium „walki słów”. Proroków, przepowiadających rychły koniec wojny, straszliwie oblał zimną wodą jeden z ministrów francuskich. Oto co piszą na ten temat dzienniki paryskie:

Minister zaopatrzenia Paul Dautri w rozmowie z dziennikarzami oświadczył, że Francja gotowa jest prowadzić wojnę nawet 15 czy 30 lat.

„Obowiązkiem moim, powiedział minister, jest dostawa materiałów, niezbędna dla ministerstwa wojny, floty i lotnictwa. Nie ma obecnie we Francji żadnej fabryki, która by nie pracowała na potrzeby wojny. Napięcie pracy jest olbrzymie. Po upływie paru miesięcy będziemy w stanie prowadzić wojnę nawet chronicznie. Dotychczas rząd francuski upaństwowił 1700 fabryk. Reszta jest wolna, ale pracuje pod moją kontrolą. Jeżeli pracuje źle, wołam właściciela fabryki i mówię mu: Pani Pańska fabryka pracuje źle. Upaństwowiamy ją, tj. produkcję, robotników i majstrów, ale nie pana.

Dotychczas było jednak takich wypadków bardzo niewiele. Mamy pozatym pełne poparcie ze strony robotników. A trzeba dodać, że mężczyźni pracują obecnie po 18 godzin na dobę, a kobiety po 11 i 12 godzin. Pracują dobrze, ponieważ sami zdają sobie sprawę z celowości takiej pracy”.

Miejmy nadzieję, że słowa te są w pierwszym rzędzie obliczone na zastraszenie Niemiec, którym nie uśmiecha się nie tylko trzydziestoletnia, ale nawet trzytętna wojna. Rykoszetem jednak min. Dautri trafia w cały świat. Od 15 do 30 lat! Ładna perspektywa!

Sprostowanie

Przy tłumaczeniu tekstu litewskiego wezwania do uchodźców zamieszczonego we wczorajszym numerze wkradła się nieścisłość, a mianowicie jak się okazuje Komitet Pomocy Uchodźcom nie jest instytucją jeszcze zalegalizowaną, a jedynie w trakcie legalizacji i „działająca” za wiedzą władz litewskich i pod opieką Litewskiego Czerwonego Krzyża i Międzynarod. Czerw. Krzyża w Genuwii.

Pierwsze 48 godzin wojny fińsko-sowieckiej

Pierwszą wiadomość o wybuchu działań wojennych na granicy fińsko-sowieckiej podało radio w Helsinkach koło południa. Pierwszy wojenny komunikat sowiecki, nadany przez urzędową agencję „Tass” ogłoszony został dopiero koło godziny 11 w nocy. W Z.S.R.R. było już więc, według czasu moskiewskiego, daleko po północy. Tymczasem we wszystkich fabrykach i przedsiębiorstwach odbyły się wiece.

Istnieje różnica między komunikatami fińskim a sowieckim. Komunikat fiński twierdzi, że wojska sowieckie zaatakowały Finlandję na lądzie, morzu i z powietrza bez uprzednich wystąpień fińskich, komunikat „Tassa” twierdzi, że wręcz przeciwnie, nocy poprzedzającej atak sowieckich sił zbrojnych, miał miejsce szereg ataków patroli fińskich na rejon graniczny czerwonej armii. Tak nprz, według komunikatu sowieckiej agencji, o godz. 2 w nocy z 29 na 30 listopada oddział fiński zaatakował sowiecką załogę graniczną w pobliżu miejscowości Kicinea na północnym brzegu jeziora Ładoga. O godz. 3 min. 15 oddział fiński ponownie zaatakował strażę sowieckie w pobliżu miejscowości Kuosermiaki. 10 żołnierzy wzięto do niewoli. O godz. 4 nad ranem 2 bataliony żołnierzy fińskich zaatakowały strażę czerwonej armii w pobliżu miejscowości Piermowieje. Atak został odparty. Wobec tych aktów prowokacji, brzmi komunikat sowiecki, sily lądowe, lotnicze i morskie wojskowego okręgu leningradzkiego otrzymały polecenie wszczęcia natychmiastowej akcji. Na przemytku Karelskim wojska sowieckie posunęły się na 10 — 15 km w głąb terytorium fińskiego. Na odcinku Pietrozawodzkim wojska sowieckie zajęły miejscowość Kuokela i osłagnęły miasto Terioki. Flota powietrzna zbombardowała obiekty wojskowe w Helsinkach i Malmö.

Wczoraj rano w Helsinkach ogłoszono komunikat, z którego wynika, że flota sowiecka zajęła jedną z wysp oraz ostrzelała z ciężkich armat niektóre inne wyspy i zatoki fińskie oraz ufortyfikowane wybrzeża lądowe.

Z doniesień prasy zagranicznej wynika, że ludność stolicy Finlandii wykazała równowagę i spokojną postawę, mimo że pierwszy atak lotniczy był niespodzianką. „Akurat, pisze sprawozdawca „Daily Express”, odbierałem telefon, kiedy telefonistka zrównoważonym głosem

sem uprzedziła, że nad Helsinkami szybują samoloty sowieckie, które zrzucają bomby. Publiczność szybko schowała się do schronów. Panika powstała jedynie wśród dzieci i kobiet. Jedna 500 funtowa bomba lotnicza spadła w pobliżu gmachu popredztwa sowieckiego. Druga, mniejsza, spadła w pobliżu szkoły niemieckiej, której dyrektor został poważnie ranny.

W godzinach popołudniowych rozpoczęła się planowa ewakuacja stolicy. Wywożono pociągami i autobusami kobiety, dzieci i starców. Ewakuacja odbywała się bardzo sprawnie.

Ewakuowano zostało również z Helsinek do jednej z podmiejskich dzielnic poselstwo Stanów Zjednoczonych.

Stolica Finlandii, pisze korespondent „Sveuska Dageblad” przeżyła noc grózy. W nocy, kiedy odbywała się dalsza ewakuacja ludności cywilnej, miasto oświetlały fany pożarów, wzniesione przez bomby zapalające.

Wiele mieszkańców stolicy w obawie przed nowymi nalotami samolotów bombowych szukało schronienia w okolicznych lasach. Niektórzy nocowali w nieopalonych schronach przeciwlotniczych.

Komunikat fiński stwierdza, że w wyniku bombardowań jest około 40 zabitych i 132 rannych.

Tegoż dnia, jak wynika z uzupełniającego komunikatu fińskiego, samoloty sowieckie zrzuciły bombami linie kolejowe oraz szosy. Szczególnie intensywnie bombardowano linię prowadzącą z Helsinek do Malmö. Według niesprawdzonych jeszcze wiadomości zbombardowane również zostało miasto Torioki.

Według doniesień z Londynu wojska fińskie na wjeździe odcinkach frontu odparły ataki sowieckie.

Inaczej naświetla przebieg

wojny wysłannik „Leningradzkiej Prawdy”, który nadesłał do swego piśma ze sztabu barwny opis wkroczenia czerwonej armii do Finlandii.

„Idą ciężko, średnio i lekko czołgi, przednie ciężkie czołgi łamią drzewa i torują drogę zmotoryzowanym oddziałom piechoty. Ze względu na topograficzne właściwości terenu szczególnie ciężkie zadanie spadło na barki oddziałów saperskich. W ciągu półtorej godziny saperzy zbudowali przez rzekę Siostę, na granicy fińsko-sowieckiej tak mocny most, że najcięższe czołgi mogły przez niego przejść.

Pierwszy ciężki czołg, torując drogę, łamił drzewa i wyjeżdża na szosę. Kierownik czołgu wie jednak, że szosy zostały uprzednio podminowane. Zwraca on bacznie uwagę na drogę. Nagle jednak następuje wybuch. Tankista w ostatniej chwili cofa potężny czołg, ratując tym samym życie”.

Natarciu czerwonej armii nie mogą zaszkodzić ani jeziora, ani przysydlowe błota fińskie, na które Kajnard i inni władcy fińscy oraz Lew Zamorski tak bardzo liczyli”. — Kończy „Leningradzka Prawda”.

Wczoraj prezydent republiki fińskiej p. Kallio ogłosił w Finlandii stan wojenny.

Ponadto prezydent republiki fińskiej wydał obszerną odczwę, uzasadniającą stanowisko rządu fińskiego.

Dzienniki obszernie relacjonują o wrażeniu w państwach skandynawskich. W Oslo, stolicy Norwegii, odbyła się wielka demonstracja przyjaźni przed gmachem poselstwa fińskiego. Tłum odśpiewał hymny fiński i norweski. Wiele Norwegów i Szwedów zgłasza się do poselstw fińskich zapisując się na ochotników.

W Amsterdamie tłum wybił szyby w lokalu redakcji holenderskiego dziennika komunistycznego.

Emigranci nie potrzebują jechać do Kowna dla załatwiania formalności

W poniedziałek 4 bm. zostanie uruchomione Biuro Emigracyjne, które pośredniczyć będzie w załatwianiu spraw wyjazdu zagranicę obywateli obcych z terenu Wilna i okręgu.

Biuro Emigracyjne pośredniczy w uzyskiwaniu paszportów zagranicznych, wiz i t. d.

likwidacji stosunków majątkowych oraz pośredniczy w sprawach najmu pracy dla pracowników umysłowych.

Wszelkie informacje udzielane będą bezpłatnie. Biuro mieści się przy ul. Jakuba Jasińskiego 7 m. 1 Godziny przyjęć od godz. 9 do 14 30.

Jak znaleźliśmy się w Wilnie?

Większość dziennikarzy warszawskich wyjechała na wschód z polecenia ledwie utworzonego Ministerstwa Propagandy, na czele którego stanął woj. Grażyński. Nie zdołało owo ministerstwo rozwinąć żadnej działalności, to też otrzymało od ewakuowanych dziennikarzy żartobliwą nazwę Ministerstwa Ewakuacji.

5-go września wyruszyło 65 dziennikarzy, następnego zaś dnia dalsza grupa, wśród której znaleźli się: nieobdłużonej pamięci redaktor „Muchy” s. p. Władysław Buchner, Waclaw Grubiński z „Kuriera Warszawskiego”, Tadeusz Strzetelski, redaktor „Gońca Warszawskiego”, dwaj wiceprezysi Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich: Adam Romer z „Czasu” i Jerzy Nowakowski z „Dziennika Ludowego”, Roman Boski z „Robotnika”, sędziwy M. Goryński

b. długoletni przewodniczący Sądu Dziennikarskiego, W. Zaleski z „A B C”, Waclaw Czarniecki z „Dziennika Powszechnego” i „Ostatnich Wiadomości”, Dzierżawski i Buszowa z Wieszoru Warszawskiego”, Henryk Liński z „Kuriera Polskiego”. W tym też pociągu znalazły się literatki p. p. Gojawczyńska z córką i Nałkowska oraz Berent. Wyjazd z Warszawy znacznie opóźnił nalot dwugodzinny niemieckich samolotów. Lotnicy uszkodzili pod dworcem Odańskim tory, które dopiero po paru godzinach zostały naprawione.

Pociąg wyruszył dopiero o 10-ej wieczorem z 8-godzinnym opóźnieniem i posuwał się w zupełnych ciemnościach niezmiernie powoli zatrzymując się długo na wszystkich stacjach. Do Sobolewa sprzyjało nam szczęście: niemieccy lotnicy ob-

rzucali bombami stacje, które dopiero co opuściliśmy, albo do których nie zdołaliśmy jeszcze dotrzeć.

Kiedy opuściliśmy Pilawę, zbombardowane tam zostały dwa pociągi, z których jeden był pociągiem sanitarnym, wiozącym rannych.

Długie postoje denerwowały podróżnych, pozbawionych wszelkich wiadomości. Zorganizowaliśmy więc „służbę informacyjną”. „Zapaliśmy” wiadomości radiowe przy głośnikach w mieszkaniach zawiadowców stacji i wypisywaliśmy je kredą, zdobywając gdzieś przez Czarnieckiego, na ścianie wagonu. „Biuletyn” ten cieszył się wielką popularnością i gromadził na stacjach nie tylko naszych współtowarzyszy podróży, ale i żołnierzy z mijających nas transportów.

Już jednak w Łaskarzewie, w odległości kilkudziesięciu kilometrów od Warszawy, skończyła się nasza podróż koleją. Samoloty niemieckie ze stosunkowo niezmiernie wysokości obrzuciły pociąg bombami. Na szczęście żadna z nich nie trafiła. Przed

Poseł amerykański bawił wczoraj w Wilnie i interesował się losem uchodźców

Wczoraj przybył do Wilna samochodem J. E. p. Owen Norem, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Kownie. Towarzyszył mu wicekonsul U. S. A. w Kownie p. Mac Gowan.

Wizyta ta, jak nas proszono zaznaczyć, miała charakter nieoficjalny. Celem jej było przyznanie się, jak odbywa się niesienie pomocy uchodźcom.

W ciągu paru godzin swego pobytu w Wilnie min. Norem zwiedził 6 punktów kwaterekowych Komitetu Pomocy Uchodźcom oraz 5 punktów żywnościowych tegoż Komitetu. Towarzyszył mu: dr. Szeinius, delegat specjalny Litewskiego Czerwonego Krzyża na Wilno i okrąg wileński oraz p. Gilbert Redfern, delegat „Commission for Polish Relief, Inc. New York” („Komisja pomocy polskiej” z Nowego Yorku”, której sekretarzem generalnym jest p. Maurice Pate, a członkiem — Herbert Hoover. Z ramienia Komitetu Pomocy Uchodźcom towarzyszyli posłowi amerykańskiemu przy tym zwiedzaniu pp.: dr. Petrusiewiczowa i dr. Pański. Dyplomata amerykański zwiedzał również analogiczne żydowskie instytucje pomocy uchodźcom.

Między innymi wszyscy wspomniani odwiedzili również internat dla dziennikarzy i literatów — uchodźców przy ul. Zygmuntowskiej 4—5. Byli tam powitani przez członków wydziału wykonawczego i oprowadzani po zorganizowanym właśnie lokalu. Ze szczególną uwagą i życzliwością wypytując się o potrzeby dziennikarzy uchodźców, goście ujawnili wiele serdecznego zainteresowania losem naszych kolegów po piórze.

Dyplomata amerykański pisze raport swój rządowi Stanów Zjednoczonych. A więc prezydent Roosevelt dowie się wnet dokładnie o losie uchodźców polskich w Wilnie, w Kownie i w całym państwie, p. min. Norem zwiedzał bowiem wszystkie ośrodki pomocy uchodźcom polskim, a także informował się o tym, w jakiej mierze niesiona jest pomoc.

Podczas swego pobytu w Wilnie p. Norem interesował się tym wszystkim bardzo dokładnie, zaglądając, czy kwatery są dość przestronne, czy dobrze utrzymane, kosztował udzielanych uchodźcom posiłków i o wszystkim będzie szczegółowo nadal raportował rządowi U.S.A., który, jak się dowiadujemy, ujawnia losem uchodźców z Polski jak najzyczliwsze zainteresowanie i pragnie im pomóc jak najwydatniej. H. L.

nami zostały jednak zniszczone tory i niewiedomo było, jak długo będziemy musieli czekać na posunięcie się o dalsze kilkanaście kilometrów. Podróż z Warszawy do Łaskarzewa trwała 38 godzin! Postanowiliśmy więc w kilku ruszyć wynajętymi furmankami dalej, by jak najszybciej dotrzeć do Lublina, a stamtąd do wyznaczonych miast, by rozpocząć służbę informacyjną przez wydawanie gazet i ulotek. Widzieliśmy na każdym kroku, jak brak gazet doskwierał ludziom.

O konie nie było łatwo. Bomby, słabe nerwy władz administracyjnych i organów bezpieczeństwa, wreszcie wiadomości, którymi rozbrzmiewało radio niemieckie z Wrocławia w polskim języku — wszystko to stwarzało nam trudności, zniechęcając gospodarzy do opuszczenia wsi. Znaleźliśmy wreszcie parę kilometrów od Łaskarzewa jednego gospodarza, który za sto złotych zgodził się zawieźć nas do Ryk.

18 kilometrów schaliśmy się w powodzi transportów woj-

Zakres działalności Komiteta Pomocy Uchodźcom

Dokończenie reportażu „W promieniach aktualnej akcji charytatywnej”

Zrobiony w międzyczasie wywiad z współdziałającym bezpośrednio z Wileńskim Komitetem Pomocy Uchodźcom, delegatem Litewskiego Czerwonego Krzyża p. Ignacym Szeiniusem zwalnia nas z obowiązku ponownego przytaczania ogólnych danych obrazujących całokształt akcji pomocy uchodźcom polskim.

Wiceprezesa Komitetu p. dr. Petrusiewiczowa w toku rozmowy położyła właśnie nacisk na zasadniczą rolę, jaką odgrywa w tej mierze Litewski Czerwony Krzyż i żywy serdeczny stosunek do postulatów Komitetu jego delegata p. Szeiniusa. Pan Szeinius wpłynął na umiarkowanie akcji i interesuje się jej tokiem. Dalej należy podnieść znaczenie wizyt w Wilnie delegatów Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie i Norweskiego Czerwonego Krzyża w osobie p. A. Rörholla, oraz Komisji Hooverowskiej pp. F. Stephensa i Redferna oraz bliskie współdziałanie z Komitetem przedstawicieli amerykańskiego Jointu, niezwykle sprężystej organizacji żydowskiej. Wszyscy oni dokładnie zapoznali się z zakresem działalności Komitetu i jego potrzebom i uznali konieczność pomocy.

P. dr. Petrusiewiczowa daje wyraz temu samemu przekonaniu, jak p. delegat Szeinius, że na rezultaty tych wizyt i raportów wysłanników tych organizacji charytatywnych nie będzie trzeba długo czekać.

Rzucmy zatem okiem na prace bieżące Komitetu; prowadzo-

ne z pedanterią, niezawsze rozumianą i docenianą przez uchodźców, a już napewno nie zaspakajają rozmiarów ich potrzeb.

Otóż z pośród ponad 12 tys. zarejestrowanych uchodźców za ledwie 6 tysięcy, objętych jest akcją wyżywienia i ponad 3 tys. akcją zakwaterowania.

W tym celu działa 45 punktów wyżywieniowych i kwaterekowych Komitetu, oddanych pod opiekę różnych organizacji.

Wyżywienie jest skromne, gdyż wartość jego kaloryczna w ciągu całego dnia śniadanie, obiad (obecnie z 2 dań) i kolacja wynosi tylko 2300 kalorii, co jest normą średnią, z trudnością zaspakajającą potrzeby organizmu na dłuższą metę.

Komitet zdaje sobie z tego doskonale sprawę i bierze pod uwagę niezbędną konieczność zwiększenia racji żywieniowych, ale to nie leży na razie w jego mocy.

W obecnej chwili — Komitet przygotowuje się do rozdziału głównie wśród kobiet i dzieci holenderskiego daru pod postacią ubrań, bielizny i obuwia. Jest tego, jak już wiemy 110 skrzyń i oczywiście marzyć nie można, że zaspokojone zostaną potrzeby znacznej części uchodźców.

Jeńcy z Niemiec poszukują rodzin

Z oficerskiego obozu jeńców w Oflag (Deutschland. Oflag X-a) poszukują rodzin: rtm. Karwacki ze Starogardu — żonę z Mineyków Karwacką; p. Werschner z Kowla — żonę Stanisławę; rtm. Cetnerowski Józef z Bydgoszczy — żonę Irene, oraz rodziny w Wilnie: pp. Marii Reutt, Zofii Mewesowej i Władysława Bogusławewicza z maj. Bogudzienki; oficerowie z pułku ulanów w Bydgoszczy: ppłk. Julian Arnold Russocki, rtm. Zygmunt Dulski, rtm. Józef Przeniewski, rtm. Mikosz, rtm. Grudzień; porucznicy: Piękowski, Bieganowski, Trzebuchowski, Antonowicz, Bukowski — poszukują swych rodzin i krewnych.

Zbiórka ksiązek dla uchodźców

Prosimy o składanie ksiązek w następujących punktach:

1. Biblioteka Uniwersytecka, ul. Uniwersytecka 5, w godz. 9—15,
2. Biblioteka im. Tomasza Zana, ul. J. Jasińskiego 12,
3. Księgarnia Gebethnera i Wolffa, Mickiewicza 16,
4. Księgarnia Św. Wojciecha, ul. Dominikańska 4.

Przypatrując się przygotowaniom nabieramy przekonania, że niewątpliwie te pierwsze ubrania trafią do najbardziej potrzebujących. Komitet przeprowadza kontrole i skrupulatnie, może nawet, jak mniemają niektórzy uchodźcy za skrupulatnie interesuje się stanem zamocności i rozmiarami potrzeb swych pentów,

— Jakież postulaty ma Komitet pod adresem uchodźców i społeczeństwa wileńskiego?

— Pani dr. Petrusiewiczowa, która jest duszą i motorem całej akcji określa je mniej więcej tak.

Nie odrzucamy rzeczowej krytyki akcji, owszem prosimy o taką krytykę, prosimy o inicjatywę i współdziałanie z nami wszystkich kogo bezpośrednio i z tytułu zainteresowania ta akcja absorbuje. Rzeczowe postulaty przyjmować będziemy z wdzięcznością.

Jeśli chodzi o społeczeństwo wileńskie, które już tyle składało dowodów swej ofiarności i zrozumienia dla niedoli innych, to apelujemy o pomoc w zakwaterowaniu nieszczęśliwych rozbitków wojennych, oraz o ofiary w ubraniu i w obuwia.

Apel ten ze swej strony podtrzymujemy w całej rozciągłości.

B. W. S.

Rozwiązanie Wil. Izby Rolniczej

W dniu 27 listopada doręczony został prezesowi Wil. Izby Rolniczej p. Kamińskiemu dekret litewskiego Ministerstwa Rolnictwa o rozwiązaniu Izby i przekazaniu inwentarza i majątku Izbie Rolniczej w Kownie. W związku z tym wydelegowani przez Kowieńską Izbę Rolniczą urzędnicy przeprowadzają obecnie badanie ksiąg oraz przejmują urządzenia biurowe i majątek gotówkowy Izby Wileńskiej. Dotychczasowi urzędnicy Wil. Izby Rolniczej, których w biurze centralnym, nie licząc powiatów, pracowało około 60, nie otrzymują żadnego zaświadczenia o zwolnieniu z pracy, lecz tylko powiadomienie, że nie będą przyjęci ponownie do pracy w Izbie Rolniczej. Cały zakres działalności Wil. Izby Rolniczej na terenach przyłączonych do Litwy, przejmuje Izba Rolnicza w Kownie, która mianowała już na utworzone na tym terenie 3 powiaty około 20 agronomów z pośród miejscowych Litwinów.

F. L.

Czytajcie JEDYNY polski tygodnik „CHATA RODZINNA”

Stolice Skandynawii dla uchodźców z Polski w Wilnie

(Koresp. własna)

Staraniem duńskiego towarzystwa „Ischo”, odbył się w Kopenhadze wielki koncert na rzecz uchodźców z Polski, przebywających w Wilnie i Kownie.

Całkowity czysty zysk w sumie 3000 koron oraz zebrana odzież przekazano KPI w Wilnie i Kownie.

Należy zaznaczyć, że w koncercie brali udział najwybitniejsi artyści opery królewskiej w Kopenhadze oraz znakomity baletmistrz polski, znany pod nazwiskiem Albert Gaubier, brat którego adwokat Z. z Warszawy przebywa jako uchodźca w Wilnie.

Jak nas informują, podobne imprezy na rzecz uchodźstwa polskiego mają być zorganizowane we wszystkich stolicach państw skandynawskich, również przy czynnym współdziałaniu artysty Gaubier. (G)

skowych, samochodów prywatnych uchodźców z Warszawy oraz licznych rowerzystów — ewakuujących się policjantów.

Spędziliśmy cały dzień w Chrustrem pod Rykami w oczekiwaniu na wynalezienie i wynajęcie wozu. Przez cały dzień bez przerwy trwały naloty. Nie ustawał huk wybuchów bomb, któremu od godz. 3-ej po południu towarzyszyły wybuchy pocisków z płonącego pociągu z amunicją. Wieczorem wyleciały tu w powietrze magazyny z amunicją w Stawach. Siła wybuchów amunicji była tak wielka, że w odległości około 10 km. od Stawów pęd powietrza dosłownie targnął nami, a blysk oślepił.

Wlokąc się furkami, wreszcie w wojskowym samochodzie ciężarowym dotarliśmy w nocy do Lublina. Płonęło tu parę domów po ostatnim nalocie. Chodniki były usłane warstwą szkła. Lublin wydawał się opuszczonym miastem. A jednak we wnętrzach bram kulili się zbiegający strażnicy OPL i czekali.

Włodzimierza i już następnego dnia mieliśmy rozpocząć pracę w porozumieniu ze starostą, który w nocy starostwo zostało zlikwidowane. Odjechaliśmy za nim do Łucka, ale zaraz po wjeździe do miasta, rozkopano za nami ulicę, most na Styrcę polano smołą i naftą. Województwa już w tym mieście nie było.

Po krótkiej nadszede ruszyliśmy do Sam kołmi, a właściwie pieszo, na wóz składając szybko skąpe nasze walizeczki.

W połowie drogi do Sam dowiedzieliśmy się o wkroczeniu armii czerwonej w granice Rzeczypospolitej. Daleza nasza podróż była już bezcelowa. Było to 18-go września.

Nie trudno było o załamanie psychiczne tego dnia.

Rozdzieliliśmy się na mniejsze grupy. Zostaliśmy we dwóch (z kol. H. Lińskim) i jedną z pań, którą okazała się nieoczekiwaną towarzyszką jako szesnastoletnia i pełna wyidealizacji gospodyni. We trójkę dotarliśmy do Kólek, gdzieśmy przeszli parogodzinną strażnicę między

Wydawanie paszportów krajowych

Z zarządzenia M. stwa Spraw Wewnętrznych, zaczęto już w okręgu wileńskim wydawać paszporty krajowe.

Do 10 grudnia r. b. otrzymają paszporty krajowe mieszkańcy pow. święciańskiego. Przy wydawaniu paszportów w pow. święc. pracuje 90 osób.

W Wilnie wydawanie paszportów rozpocznie się 15 grudnia, Czynnych będzie 20 punktów wydawania paszportów. (N)

Eksport lit. przez Wilno

Jak podaje „Laikas”, na litewsko-sowieckiej konferencji kolejowej w Kownie układano się m. in. co do możliwości skierowania tranzytu litewskiego przez ZSSR. Część eksportu lit. mogłaby przy tym kierować się przez Wilno, Mińsk do Odessy, a stamtąd okrętami na Bliski Wschód i do in. krajów. Przed tym wypadnie rozstrzygnąć pewne kwestie techniczne. (N)

W jakim celu? Koncentracja wojsk niemieckich w protektoracie

LONDYN. (Elta). Korespondent „Times” z Belgradu donosi, że obecnie w protektoracie czesko-morawskim stacjonuje 250 tysięczna armia niemiecka. W liczbie tej oprócz wojska regularnego znajduje się również i oddziały policji i SS.

Według zdania korespondenta

Adwent

W roku bieżącym czas Adwentu rozpoczynamy dnia 3 grudnia. Nazwa łacińska „adventus” znaczy przyjście i stosuje się do przyjścia, czyli narodzenia Jezusa Chrystusa. W znaczeniu przenośnym Adwent przypomina wieki, które ubiegły od stworzenia świata do przyjścia Odkupiciela. Całe objawienie miało na celu głoszenie tajemnicy odkupienia rodzaju ludzkiego, by w ten sposób przygotować powoli ludzką do przyjścia Zbawiciela, który jest treścią i środkiem wszystkich prawd do wierzenia podanych. Czas adwentu ma być porą przygotowania się do uroczystości Bożego Narodzenia i w świecie chrześcijańskim był czasem skupienia, rozważa, zastanowienia, pokuty i postu. W obrzędach adwentowych widzimy barwę fioletową, która w kościele przypomina pewną żałobę. W lekcjach i Ewangeliach Mszy Św. nutą panującą są słowa Izajasza proroka, s. Jana Chrzciciela i s. Pawła — wszystko to wzywa do podniesienia ducha. Regem Venturum Dominum Vemte adremus.

X. Michał Rutkowski.

Niemcy utracili przeszło połowę łożni podwodnych

PARYŻ. (Elta). Według oświadczenia marynarki wojennej Campinchi udzielonego prasie, wojna łożni podwodnych nie wyrządza sprzymierzeńcom wielkich szkód.

Niemcy rozpoczęli wojnę z 50 względnie 55 łożniami podwodnymi, dotychczas według danych sprzymierzeńców zatopiono już 30 jednostek, czyli Niemcy utracili połowę swych łożni podwodnych. W roku 1919 Niemcy posiadali 150 łożni podwodnych, a sprzy-

mierzony zatopili tylko 21 czyli 14%.

Między innymi minister oświadczył, że przez pierwszych 70 dni skonfiskowano przeznaczonych dla Niemców: 85.742 tony produktów spożywczych i paszy, 110.653 ton surowców przemysłowych, 35.000 ton opalu płynnego, 240 ton broni itd. W portach państw neutralnych z 500 jednostek handlowych posiadanych przez Niemcy, zablokowanych jest 350, pojemnością 1 miliona ton, na ogólny tonaż Niemców półtora miliona ton.

Niemiecki plan wojenny

przewiduje wzmocnienie akcji na morzu i w powietrzu

LONDYN. (Elta). „Sunday Dispatch” pisze o niemieckim planie wojennym przeciwko sprzymierzeńcom. Plan ten jest owocem narad Hitlera z generałami wojska niemieckiego.

Na naradzie zwyciężyli stronnicy wojny ekonomicznej, morskiej i powietrznej, tak że na froncie zachodnim nie będzie znacniejszych walk. Na wiosnę rozpoczną się na szerszą skalę naloty lotnictwa niemieckiego na miasta nadbrzeżne i fortyfikacje. Narazie samoloty niemieckie będą kontynuowały szereg mniejszych wypadów, by działać na nerwy brytyjskie. Wkrótce zostanie wznowiona wojna łożni podwodnych i min, przeciwko angielskim okrętom wojennym, statkom handlowym oraz okrętom państw neutralnych.

Jerzy Garda w Wilnie

Przybycie Jerzego Gardy do Wilna, to sensacja artystyczna w całym tego słowa znaczeniu. Nie dziw też, że ruchliwa dyrakcja teatru na Pohulanie wyzyskała natychmiast sposobność, aby mistrza, którego można zaskoczyć w Polsce, zabrać się na koncert. Koncert ten odbędzie się w poniedziałek 4-go grudnia i stanie się niewątpliwie jedną z chwalebnych imprez wojennej okolicy do rozważania się rozległa skala sukcesu jednego w swoim rodzaju głos polskiego śpiewaka, który ebok Jana Kapury jest od kilku lat ambasadorem muzyki polskiej na obczyźnie.

El. Kraszkowski

z red. „Dziennik Polnomołowy”.

KRONIKA

Grudzień
2
sobota

Dziś: Biblianny
Jutro: Franciszka Ks.
Wschód słońca — 7 m. 22
Zachód słońca — 2 m. 55

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:

Nalecra (Jagiellońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); Romeckiego i Zielańca (Wileńska); Frumkina (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31)

Poza tym stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyrza (ul. Legionów) i Zajązkowskiego (Miodowa 22).

— **Roraty:** 1) W niedzielę 3.XII b. r. odbędą się roraty Chrześ. Służby Żeńskiej w kościele św. Jana o godz. 6 rano. 2) Roraty Dozbrońców Domowych będą odprawione w kościele oo. Franciszkanów o g. 6 rano w niedzielę 10 grudnia. 3) Roraty robotników i rzemieślników chrz. będą odprawione w Katedrze w niedzielę 17 grudnia o godz. 6.30 rano. 4) Roraty rzemieśln. i cechów odbędą się w niedzielę 17 grudnia o g. 6.30 rano w Bazylice Metropolitalnej. Kazania wygłosi ks. kap. Al. Mościcki.

— **Komornicy sądowi rozpoczęli już pracę.** W Wilnie wyznaczono dwóch komorników: pp. Kersnauskas i Šarauskas. Przejmują oni urzędy od komorników polskich. (N.)

— **Pierwsze sprawy cywilne** były rozpatrzone w Sądzie Grodzkim w Wilnie. Rozpatrzono 6 spraw. (N.)

— **Sędzią Wydziału Hipotecznego w Wilnie** został sędzią Prętkiła. Wydział Hipot. rozpoczął już działalność. Archiwum hipoteczne przeniesiono w całości, lecz w nieładzie. (N.)

— **Ekspertem-tłumaczem przy Sądzie Okręgowym dla zaświadczenia tłumaczeń dokumentów** jest mianowany Dr Józef Paiaujis, który ma godziny przyjęcia od 10-2 w gmachu sądowym, pokój 101 i przy ul. 3-go Maja 9-13 w godz. 4-6.

— **Dyrektorem Lombardu Miejskiego w Wilnie** mianowany został p. J. Kereckas b. kierownik kontroli nad produkcją państwowych majątków wartościowych. (N.)

— **Do Wilna przybyli przedstawiciele Izby Pracy** w celu zapoznania się z warunkami stworzenia dla robotników klubów kulturalnych. (N.)

— **Biuro podróży Lit. T-wa Turystycznego** rozpoczęło z dniem 1 grudnia swą działalność (ul. Mickiewicza 16-a). Bilety kolejowe zagranicę narazie będą jednak sprzedawane w Kowieńskim biurze podróży tegoż T-wa. (N.)

— **Instytucje Kredytowe** istniały w Wilnie przed wojną w liczbie 24. Zaledwie kilka z nich miało swe centrale w Wilnie. Mają one wznowić swą działalność. (N.)

— **W sądach tylko po litewsku.** W sądach Okręgowym i Grodzkim w Wilnie zmieniono już napisy polskie na litewskie. W salach posiedzeń sądowych umieszczono godła Pogoni. Przyjmuje się podania tylko w język litewskim. Na posiedzeniach sądów też używa się tylko jez.

litewskiego. Do nieznanących jez. litewskiego osób przydziela się tłumaczy. (N.)

— **Nowe parowozy.** W Wilnie i okręgu przejęto stosunkowo bardzo małą liczbę parowozów i wagonów. W związku z tym, dał się odczuć brak taboru kolejowego. W tych dniach oczekuje się przybycia do Kowna nowych parowozów, obstalowanych w zakładach Skoda jeszcze przed wojną. (N.)

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

— **Dziś, w sobotę dn. 2 grudnia** o godz. 17 ej „KREWNIKI” — świetna komedia w 4 aktach Michała Bałuckiego, obfitująca w szereg zabawnych sytuacji, z udziałem ulubieńców publiczności: St. Perzanowskiej, Kurnakowicza i Chmielewskiego w rolach głównych. Reżyseria — dyr. Kiełanowski. Oprawa dekoracyjna W. Ujejskiego.

— **Peranek niedzielny.** Jutro, w niedzielę dn. 3 XII ukaże się po raz pierwszy o godz. 12 — doskonała komedia współczesna Herta Kaufmana p. t. „CIESZYMI SIĘ ŻYCIEM” z udziałem: Perzanowskiej, Kurnakowicza i Chmielewskiego.

Teatr muzyczny „Lutnia”

— **Dziś po raz pierwszy grana** będzie komedia muzyczna Bus Fekete „TRAFIKA PANI GENERALOWEJ”, do której muzykę napisał S. Kontar. — **Peranek niedzielny.** Jutro o g. 12 w podmieście operetka „WIEDENSKA KREW”.

Teatr „Rewia” Światowid

— **Dziś i dni następnych** ciesząca się wielkim powodzeniem rewia „Biblioteka miłości” z Adą Owidzką, Zelmówną, Lasoniem i in. Codziennie 2 przedstawienia: o g. 4.15 i 6.15.

Teatr dla dzieci „Czerwony Kapturek”

Piękna bajka p.t. „Czerwony Kapturek” ukaże się dwa razy o 11 i 13 w niedzielę dn. 3 grudnia. W przygotowaniu „Sw. Mikolaj na Podhalu”. Bilety do nabycia w kasie przy ulicy Mickiewicza 9.

Nieuchwytna banda

Przed dwoma tygodniami 6 uzbrojonych bandytów, jak już o tym donieśliśmy, dokonano napadu na mieszkanie właściciela folwarku Montwiliszki pod Ejszyszkami.

29 b.m. wydarzył się identyczny napad we wsi Możejki, pod N. Wilejką. 6 uzbrojonych bandytów wtargnęło do mieszkania Praniewicza, steryoryzowało domowników i obrabowało mieszkanie. Bandyci zaprzęgli konia poszkodowanego i odjechali. Zachodzi przypuszczenie, że była to sprawa tej samej bandy.

Nauka i Wychowanie

„Instytut Nauki Języków” (dawn. Germanistyki) Wielka 2 m. 1. Nowe przysłane kursy języka litewskiego, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego od 1 grudnia.

Kursy Gimnazjalne i Licealne Sekcji Szk. Sr. Z. N. P. są czynne. Zapisy do wszystkich klas codziennie w g. 16-18. Lokal: Gimnazjum Osadników, Jawa na 21.

Litewskiego lekcji udzielam. Grupami lub pojedynczo. Tanie i szybko. Teoria i praktyka. Zgłaszać się: ul. Włingry—Zdrojowy 4-1.

Złote — lity

Relacja złotego do lity jest wiadoma. Do 300 złotych banki i kasy wypłacają 50 centów za złoty, ponad 300 — 40 centów.

Powszechną ciekawość budziło jak to będzie w praktyce, przy okienkach wymiany, czy będą stosowane jakieś wyjątki do osób, które powierzyły złoty do wymiany o kilka, czy kilkanaście złotych więcej niż 300.

Aby więc ludzie w następnych dniach wymiany nie tracili na próżno czasu i nie zabierali niepotrzebnie czasu urzędnikom, ko munikujemy, że zarządzenie Ministra Finansów ma pełne zastosowanie praktyczne, to znaczy, że kto złożył np. 300 złotych, to otrzymuje za nie 150 litów, kto zaś złożył 301 zł. ten otrzyma tylko 120 litów i 40 centów. (wh)

P. S. Przy tym wyjaśniamy, że Bank Towarzystw Spółdzielczych (a nie Bank Spółdzielczy, jak podaliśmy dnia 30.XI) ul. Mickiewicza 29 będzie wypłacał również tym, którzy zdeponowali w punktach na ul. Dobrej Rady, Jasnej 4, Moniuszki 5.

Napad na Zwierzynę

Na Zwierzynę, przy zbiegu ul. Gedyminowskiej i Litewskiej dwóch uzbrojonych osobników zatrzymało wracającego do domu Jana Halickiego i pod groźbą rewolwerów, zrabowało pieniądze. Napastnicy zbiegli. (c)

Lekarze

Dr. G. Wolfson
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Przyjmuje chorych 10-12 i 6-7
Wilno, Wileńska 7, tel. 10-67

Praca

Dypl. handlowiec z praktyką, znający jez.: litewski, rosyjski, niemiecki, polski — poszukuje prac. Wymaganie skromne. Oferty kierować: Nr 8356.

Potrzebna numerowa. Złociścić się hotel „Giedimino” (b. „Ermilaj”) — ul. Błsk. Bandurskiego 4. 8338

Lokale

Mieszkanie 15-pokojowe w centrum miasta do wynajęcia. Nadaje się na biuro, sklepy lub większe przedsiębiorstwa. Informacje od godz. 8 do 10 i od 3-5 telefonicznie 2-79.

Pokój umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia, Uniwersytecka 2-1 8336

Lokal z kilkunastu pokojów potrzebny. Mickiewicza lub okolice. Zgłoszenia do Kurjera — Żukowska. 8313

Mieszkanie 5-6 pokoi, wszelkie wygody, słoneczne, ciepłe, do wynajęcia. Można z umeblowaniem. Tartak 19 (róg Klasnej)

Pokój umeblowany z osobnym wejściem, wygodami — do wynajęcia Subocz 6a m. 9. 8353

Różne

Wioletta Majewska-Stelmachowska z dziećmi załadami męz. za jest w Litwie. Suriskij dyw. Serżińskiś paśes. 8316

Zgubione dn. 30 XI tymczasowe zaświadczenie tożsamości na imię Stanisława Kosiora — unieważnia się 8327

Znaleziono portmonetkę z nie dużą ilością pieniędzy. Do odebrania: ul. Mostowa 9, sklep.

Miska większą ilość potrzebuję z dostawą do Wilna—W Pohulanka 19 mieczarnia W. Czechowicz. 8318

Podanie w języku litewskim, tłumaczenia dokumentów, umów oraz wszelkich tekstów na język litewski. Biuro „Piguš Patarnavimas”, ul. Sw. Filipa 1-29 (naprzeciw kościoła św. Jakuba). Ceny dostępne. 8601

Tłumaczenia szydów na język litewski. Poprawnie — tanio. Biuro tłumaczeń „Piguš Patarnavimas” — Sw. Filipa 1-29 8501

Poszukiwanie zaginionych

Poszukiwani:

Malanowicz Włodzimierz, 82 p. p. leg. komp. wart.

Zygmunt Cedro i Jerzy Krajewski z Gdyni.

Henrici Igor

Łuczun Józef, kapr., składnica uzbrojenia O. W. Wilno, 9.IX pod Tomaszowem Mazow.

Rawicz-Mystowski Mieczysław z armii gen. Bortnowskiego.

Tyborowski Marian z armii gen. Bortnowskiego.

Dr I. Elterman z Warszawy.

Dr R. Berman z Warszawy.

Bendarski Henryk.

Witak Ignacy, sierżant rezerwy 5 p. p. ieg.

Borys Bałkański, Maria Błofska, stud. z Warszawy.

Kretowicz Wacław z Wołożyna, ostatnio w Lidzie, urzęd. gmin.

Pik. HraKało-Horawski Kazimierz, 13 p. ul.

Maria Strzałkowska, zam. ostatnio w Warszawie, przy ul. Święciańskie 22-14.

Kondracki Józef, strz. 6 p. p. leg. 1 komp.

Pawłowsy Antoni, Halina, Zdzisław i Janusz, z Jedini, pow. Radom.

Miszkowicz Norbert, 151 esk. lotu. Porubanek, szofer auta radiowego.

Sokołowska Anna z Abgarowiczów z Pustelnika pod Warszawą.

Kukulowa Karolina z Rubików z Ożarowa pod Warszawą.

Dziemidko Michał, medyk, pchr. szkoły sanit. w Warszawie, kadra zapas, 2 szpitala okr. w Lublinie.

Synowicka Wanda, we wrześniu przebywała w m. Tatarszczyzna, p-ta Kraśne n/Uszą.

Rybicy.

Deutchmanowa Wanda.

Lagun Michał, topograf W. I. G., (ostatnio pod Kowlem).

Soł Irena z Warszawy, Towarowa 44-46.

Jondzel Wiktor Jan 1 P.A.L.

Mackaniec Kazimierz 5 p. p. leg. 2 komp.

Mackaniec Witold, 85 p. p. leg.

Kowalewski Sylwester, 1 p. p. leg. 2 komp. pionierów.

Gulimontowiczówna Masia, naucz.

Dr Obuchowiczówna

Mittag Ryszard i Świtalski Józef ze szkoły roln. w Łomży.

Dr Krupowiczowa z Lidy.

Podchorążowie S. P. L. gr. techn.

Iphorski Lenkiewicz Mieczysław, mjr, d-ca Jazdy 27 Dyw

Iphorski Lenkiewicz Zbigniew, ochotn. I. 18.

Iphorski Lenkiewicz Wiesław, ppor.

Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o poinformowanie poszukujących według podanych adresów.

Biuro Pośrednictwa Sprzedaży — Arsenalska 4 m. 6.

WSZYSTKO KUPIJE I SPRZEDAJE. 2306

Sprzedaż i Kupno

Kupię dom o 2-4 miesz. w pobliżu śródmieścia, możliwie z ogródkiem w cenie do 20 tys. litów, bez pośredników. Oferty w Redakcji pod „kupię dom”. 2328

Burka kancelaryjne do sprzedaży od 10 do 12. Wileńska 11 m. 14 (wejście z frontu od ul. Wileńskiej)

Kupię meble: biurko, fotel, gabinet i salon. Adres podać: Mickiewicza 1 m. 18. 8299

Kupuję używane obuwie, ubranie i inne przedmioty. Wiadomość z podaniem adresu zgłaszać do redakcji pod „”. 8293

Kupię pianino, maszynę do pisania i liczenia, kasę sklepową i ogno trwałe, aparat fotograficzny, 2 samochody. Pisemne zgłoszenia z podaniem marki, modelu, ceny i t.p. proszę składać: Hotel Georges, Karłowicza 8296

Kto poszukuje:

Zona, Halina, Wilno, ul. Inflancka 2/3 m. 3.

Rodzina. Adres: Polska, Legationem Stockholm, Karlavägen 35.

Matka, Wilno, ul. Tomasz Zaus 13 m. 3.

Zona, Zofia, Wilno, ul. Zawalna 24 m. 5.

Zona, Helena, Wilno, ul. Zygmuntowska 4 m. 1.

Zona, Maria, Wilno, ul. Zygmuntowska 4 m. 1.

Poszukuje krewnych. Adres: Palanga, III Internoutuju Stovyklos, Komendantura.

Poszukuje krewnych. Adres: Palanga, III Internoutuju Stovyklos, Komendantura.

Brat Adolf, obecnie w Rumunii, Konstana, Stra Dragos, Woda Nr 5 bis, miesz. p. N. Gazalabow.

Rodzina, Wilno, ul. Słowiańska 7-4.

Rokicki Władysław, Wilno, ul. Zaczisze 18-2.

Matka, Helena, Wilno, ul. Garbarska 5-7.

„Gazalabowo Mosia, Wilno, Ofiar-na 4 m. 2.

Wiad. do Redakcji „Kurjera Wileńskiego”.

Kondracka Jadwiga, Wilno, ul. Wisznowa 7-6.

Rodzice Cwiklińscy, Wilno, ul. Bobrowa 8-b

Miszkowiczówna Danuta, Wilno, ul. Fabryczna 3-10.

Sokołowski Kazimierz, Kalvaria S. I, Internoutuju Stovyklos.

Kuku ski Leon, Kalvaria S., Internoutuju Stovyklos.

Dziemidko Józef, Wilno, ul. Mostowa 3-a-17.

Maż, Adam, Bucarest, Strada Po-lona 27.

Wiadomość o córce w Redakcji „Kurjera Wileńskiego”.

Wadomości w Redakcji „W.”. Zona, Stefania, Wilno, ul. Filarecka 10-2.

Sot Aleksander, Obóz internownych, Palanga, willa Danuta, 4 komp. Łapiński Stanisław, Palanga, willa Danuta 4 komp.

Zona, Anna, maj. Wielka Rzesza, poczta Rzesza.

Ojciec, Stefan, maj. Meiszagoła, poczta Meiszagoła.

Ojciec, Konstanty, maj. W. Rzesza, poczta Rzesza.

Pchr. Chamicki Edward Birtonas, Internoutuju Stovyklos, 5 komp.

Świtalski Ferdynand, dvoras ir pašas Zeimiai Kedaimi Ajšk.

Mirzińska Anna, Wilno, Lubelska 4-1.

M. Szuniewicz, Wilno, ul. Miynowa 5 m. 4-a.

Eryk Iphorski Lenkiewicz i Halina Nowicka, Wilno, ul. Pióromont 29 m. 1.

Akuszerki

Akusz. Maria Lakrowa przyjmuje od g. 9 rano do g. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasieńskiego 1-a-3 rano ul. 3-go Maja obok Sądu. 2947

Akuszerka Światowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, oddanie cery usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek, krostek, usuwanie tłuszczu z twarzy i ciała, kraniey odmładzające, wanny solankowe, elektryzacja. Ceny przystępne. Po-rady bezpłatne. Zamkowa 28 m. 6. 2949

WSZYSCY KUPIJĄ LOSY
I-tej KLASY 16 LOTERII PAŃSTWOWEJ
w znanej w Wilnie kolekturze

DRUGA DO SZCZĘŚCIA

Wielka 44 — WILNO — Mickiewicza 18
1/2 LOU — 2 lit. 80 cent. Ciągnięcie już 6 b. m.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowa za 1 mm 75 cent, za tekstem 60 cent. Drobne 20 cent za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lit 1 — za wstawienie jednokrotnie. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, drobne. Układ ogłoszeń 5-cio letniowy. Za treść ogłoszeń i materia ich druku odpowiedzialność nie odpowiada.

Litdajes: Vytautas Stanovičius. Wydawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kibla. Redaktor: Witold Kibla.

Sprowadź „Zitona”, Jyvat. Biuletenu g. 4. Tel. 1-42. Drukarnia „Zitona”, ul. Biskupa Bortnowskiego 4. Tel. 1-42.